

การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ สำหรับพระสังฆาธิการ

Development of a Training Package to Improve Writing Skill on Official Correspondence for Sangha Administrators

สมคิด ดวงจักร์

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

E-mail: somkid08@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรม พร้อมกับพัฒนาชุดฝึกอบรม และหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม ตลอดจนวิเคราะห์ความพึงพอใจในการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสังฆาธิการที่เข้าอบรมหลักสูตรพระสังฆาธิการ ณ สถาบันพระสังฆาธิการ อำเภopaktho จังหวัดราชบุรี จำนวน 51 รูป พบว่า พระสังฆาธิการมีความต้องการในความสมบูรณ์ของคู่มือ องค์กรประกอบของคู่มือ และมีแบบฝึกปฏิบัติที่สามารถทำให้เกิดทักษะในการใช้งานได้ดี ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.56/88.30 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 พระสังฆาธิการที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมการเขียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ / พระสังฆาธิการ / ชุดฝึกอบรม

Abstract

The purpose of the study was to (1) develop a training package to improve writing skill on official correspondence for Sangha administrators, (2) evaluate the effectiveness of the training package, and (3) survey the satisfaction of the learners towards the training package. The samples consisted of 51 Sangha administrators who participated in the training course to improve writing skills on official correspondence at Sangha Administrators' Institute, Pak Tho District, Ratchaburi

Province. The results revealed that; (1) the training package could improve Sangha Administrators writing skill in which reflecting the completion of the manual, the appropriateness of the components and exercises of the package; (2) the performance results (E1/E2) of the training package were 85.56/88.30 with 80/80 standard criteria. The learners' achievement score of the posttest was considerably higher than that of the pretest at a significance level of .01. The satisfaction level of the learners' towards the training package was at a high level.

Keywords: Writing skill on official correspondence for Thai Sangha/ Sangha administrators / Training package

บทนำ

พระสังฆาธิการ เป็นคำรวมเรียกตำแหน่งพระภิกษุผู้ปกครองคณะสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 มีความหมายว่า พระภิกษุผู้ทำงานโดยสิทธิขาดในทางคณะสงฆ์ พระภิกษุผู้ทำงานคณะสงฆ์โดยมีอำนาจเต็มตามตำแหน่ง และหมายถึง พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ ตำแหน่งที่เรียกว่า พระสังฆาธิการจะประกอบด้วย เจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และตำแหน่งพระสังฆาธิการได้แสดงถึงการปกครองของคณะสงฆ์ไทย (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556, หน้า 1160)

เจ้าคณะต่าง ๆ และเจ้าอาวาสที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพระสังฆาธิการดังกล่าว ได้มีบทบาทในการเป็นผู้ปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อย่างมีอำนาจเต็มตามกฎหมาย และครอบคลุมงานทุกส่วนในเขตปกครองที่กำหนดหรือปฏิบัติงานด้านการปกครอง การดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ อันเป็นการบริหารจัดการภายในวัด (อุดมศักดิ์ ชูโตชนะ. ม.ป.ป.) ส่วนรองเจ้าคณะ รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส จะมีอำนาจหน้าที่ที่เต็มตามตำแหน่งก็ต้องได้รับการมอบหมายจากผู้มีอำนาจเต็ม หรือตามที่กฎหมายคณะสงฆ์ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ (พระครูสิริสุตโสภณ และคณะ. 2559, หน้า 15) จึงกล่าวได้ว่า พระสังฆาธิการ เทียบได้กับข้าราชการสังกัดหน่วยงานต่าง ๆ ของฝ่ายราชอาณาจักร ซึ่งการทำงานของพระสังฆาธิการทุกระดับชั้น ตั้งแต่เจ้าอาวาส จนถึงเจ้าคณะใหญ่นั้น ได้เป็นกลไกสำคัญของการปกครองคณะสงฆ์ในยุคปัจจุบันให้เป็นไปตามพระวินัยบัญญัติ และอีกทั้งตามที่กฎหมายบ้านเมือง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556, หน้า 323-325) และในปัจจุบันได้มีฝ่ายอาณาจักรที่เข้ามาช่วยงานของคณะสงฆ์ คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 ให้เป็นสำนักเลขาธิการของมหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นองค์กร

สูงสุดของคณะสงฆ์และกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นเลขาธิการมหาเถรสมาคมโดยตำแหน่ง (พระครูสันติธรรมวิวัฒน์ (นาควิไล). 2544, หน้า 50) และที่สำคัญคือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบโดยเฉพาะเกี่ยวกับกิจการคณะสงฆ์และมหาเถรสมาคม และได้มีสถาบันพระสังฆาธิการ เป็นองค์กรในสังกัดของสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจที่มีความสำคัญอย่างสูงต่อการสนองงานคณะสงฆ์ด้านการปกครองในด้านการส่งเสริมและพัฒนาพระสังฆาธิการให้มีความรู้ความสามารถอยู่ในพระธรรมวินัย อันมีจุดหมายปลายทางคือสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการวัดและศาสนสมบัติ การปกครอง การสาธารณะสงเคราะห์และการศึกษาของคณะสงฆ์ รวมถึงหน้าที่ที่จะต้องสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนในแต่ละท้องถิ่นและประเทศชาติที่ร่มเย็นเป็นสุข (พระครูสันติธรรมวิวัฒน์ (นาควิไล). 2544, หน้า 54) โดยในปัจจุบันสถาบันพระสังฆาธิการได้กลายเป็นศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาหลักของคณะสงฆ์ในการพัฒนาพระสงฆ์ทั่วประเทศ และที่สำคัญคือสถาบันพระสังฆาธิการยังได้สนองงานคณะสงฆ์ด้านการปกครองเช่นเดียวกับสถาบันพระปกเกล้าหรือสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนของสำนักงาน ก.พ. ที่มีหลักสูตรสำหรับผู้บริหารระดับกลางและระดับสูง หรือโรงเรียนนายอำเภอวิทยาลัยการปกครองของกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น ซึ่งสถาบันพระสังฆาธิการจะเป็นสถานที่รวบรวมความรู้ สร้างองค์ความรู้ และเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับประชาชนทั่วไปด้วยเช่นกัน เนื่องจากในระยะที่ผ่านมาคณะสงฆ์ได้ถูกตรวจสอบจากสังคมภายนอกมากขึ้นทั้งนี้คณะสงฆ์จำต้องมีการปรับการติดต่อสื่อสารระหว่างคณะสงฆ์ด้วยกันเอง และปรับระบบการสื่อสารกับบุคคลภายนอกด้วย เนื่องจากถูกมองว่าการดำเนินการไม่เป็นระบบ เช่น ระบบราชการทั่วไป (สมคิด ดวงจักร์. 2559, หน้า 40)

การสื่อสารอย่างเป็นทางการเป็นสิ่งที่สังคมมนุษย์ได้ดำเนินการมาตั้งแต่อดีต และการสื่อสารที่เป็นทางการของทางราชการจะเรียกว่า การสื่อสารด้วยหนังสือราชการ ส่วนหนังสือราชการของสงฆ์ หรือที่เรียกในทางคณะสงฆ์ว่า หนังสือการคณะสงฆ์ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. 2554, หน้า 3) นับเป็นหนังสือหรือเอกสารที่เป็นหลักฐานในคณะสงฆ์ แม้ว่าจะไม่ได้เรียกว่าหนังสือราชการ แต่ก็ใช้แนวคิดของหนังสือราชการมาปรับใช้กับการปฏิบัติงาน หนังสือของคณะสงฆ์อาจเรียกได้ว่า หนังสือการคณะสงฆ์หรือหนังสือคณะสงฆ์ก็ได้แต่จะไม่เรียกว่า หนังสือราชการคณะสงฆ์ เพราะว่าคณะสงฆ์ไม่ใช่หน่วยงานราชการ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. 2554, หน้า 1) แต่ก็จะมีหน่วยงานสนับสนุนคณะสงฆ์ เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นต้น เป็นหน่วยงานราชการ ซึ่งหากเป็นหน่วยงานราชการก็ต้องใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณอย่างเคร่งครัด และหนังสือของคณะสงฆ์นอกจากจะเป็นหนังสือหรือเอกสารแล้ว ยังหมายรวมถึงเอกสารของสงฆ์ทุกชนิดที่ทางคณะสงฆ์ได้จัดทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่

และหมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่ได้รับรองในหน้าที่มีลักษณะเหมือนหนังสือราชการ ที่กล่าวมา และหากแบ่งประเภทของหนังสือการคณะสงฆ์จัดเป็น 6 ประเภท ด้วยกัน ประกอบด้วย หนังสือภายนอก หนังสือภายใน หนังสือประทับตรา หนังสือสั่งการ หนังสือประชาสัมพันธ์ หนังสือที่ได้จัดทำขึ้น หรือรับไว้เป็นหลักฐานในงานคณะสงฆ์ (สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ. 2554, หน้า 2)

ด้วยเหตุที่คณะสงฆ์ไม่ใช่หน่วยงานราชการ ทำให้ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ ด้วยเหตุนี้ทำให้คณะสงฆ์หรือวัดมีการเขียนหนังสือชนิดต่าง ๆ ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่น เรื่องการใช้ตราสัญลักษณ์ การใช้แบบฟอร์มหนังสือภายนอกที่ วัดต้องติดต่อกับหน่วยงานราชการหรือเอกชนอื่น หนังสือภายในที่ติดต่อกันระหว่างวัดด้วยกัน เป็นต้น (สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ. 2554, หน้า 2) ทำให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์โดยอนุโลมใช้ตามงานสารบรรณ โดยยึดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้ แต่ก็ยังมีปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการเขียนหนังสือราชการดังกล่าว ทางผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องมีการผลิตชุดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มทักษะการเขียนหนังสือที่ถูกต้องและมีคุณภาพ และการอบรมความรู้ในเรื่องต่าง ๆ นอกเหนือจากการศึกษาตามระบบแล้ว นับเป็นสิ่งจำเป็นเพราะถือเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หรือที่เรียกกันว่าเทรนนิ่ง (Training) คือต้องมีการฝึกอบรม เพื่อสามารถแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงาน ปัจจุบัน เพราะถ้ามีการศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างเดียว โดยไม่มีกระบวนการฝึกอบรมในระยะสั้นบ้าง จะทำให้พระสังฆาธิการในฐานะผู้ปฏิบัติงานขาดทักษะ หรือขาดความชำนาญที่จะพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพได้

การวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ให้ถูกต้อง เป็นการเตรียมการที่จำเป็นอย่างเร่งด่วนในการเข้าทำหน้าที่พระสังฆาธิการทุกรูปและการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ต้องดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้เพราะการที่พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งจะต้องเข้ารับตำแหน่งเจ้าอาวาสนั้นจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพความสามารถของตนเองให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานด้านการบริหารกิจการของวัดและคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของคณะสงฆ์เอง โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารกันระหว่างคณะสงฆ์และการสื่อสารกับราชการและเอกชนต่าง ๆ ดังนั้น การพัฒนาทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์จึงเป็นเรื่องจำเป็นอันดับต้น ๆ ที่จะต้องเรียนรู้เพื่อที่จะทำให้การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงเห็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการสอนเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่ได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรพระสังฆาธิการของสถาบันพระสังฆาธิการ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ที่มีการดำเนินการทุก ๆ ปี และนับเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้พระสังฆาธิการมี

ความรู้ ความสามารถ และทักษะปฏิบัติได้ อันเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และสังคมสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือ การคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ
2. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสงฆ์
3. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ของพระสงฆ์ที่เข้ารับการอบรม
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์หลังจากที่ผ่านการอบรมแล้ว

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระสังฆาธิการที่เข้าอบรมหลักสูตรพระสังฆาธิการ รุ่นที่ 38 ณ สถาบันพระสังฆาธิการ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี จำนวน 58 รูป และผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 51 รูป ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบเจาะจงกับพระสังฆาธิการที่สามารถใช้งานโปรแกรมประมวลผลคำได้
2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย
 - 1) ความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ
 - 2) การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสงฆ์
 - 3) ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ของพระสงฆ์ที่เข้ารับการอบรม
 - 4) ความพึงพอใจในการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์หลังจากที่ผ่านการอบรมแล้ว

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม ด้านความต้องการชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ 2) แบบสอบถาม ความต้องการที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อวัดความต้องการเกี่ยวกับ

ชุดฝึกอบรมการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 3) ชุดฝึกอบรมการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ ประกอบด้วย คู่มือการฝึกอบรม และแบบฝึกปฏิบัติ 4) แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ ความพึงพอใจ การพัฒนาชุดฝึกอบรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และวิทยานิพนธ์ และดุชนีนิพนธ์จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ รวมถึงฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่ให้บริการบนเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทยและต่างประเทศ

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยผู้วิจัยได้มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ประมวลความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ มากำหนดเป็นประเด็นคำถามนำในการสนทนากลุ่มเพื่อรวบรวมความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรมการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ ด้านความสมบูรณ์ของคู่มือ องค์ประกอบของคู่มือ และแบบฝึกปฏิบัติ

2.2 ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่มีความรู้ในด้านหนังสือราชการและหนังสือการคณะสงฆ์ เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงครายข้อ (Index of Item-Objective Congruency : IOC) (ประคอง กรณสูตร. 2542, หน้า 108) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อคำถามตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 1.00 (ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 ถือว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรง) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

คะแนน 0 สำหรับข้อความที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

คะแนน -1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

2.3 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้ในการสนทนากลุ่ม

3. พัฒนาชุดฝึกอบรม มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเขียนหนังสือราชการ หนังสือการคณะสงฆ์เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดฝึกอบรม

3.2 ร่างชุดฝึกอบรมการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์โดยคณะกรรมการฝึกอบรม โดยมีการวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะ

และความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือการคณะสงฆ์ หนังสือภายใน หนังสือภายนอก หนังสือประชาสัมพันธ์ หนังสือสั่งการ หนังสืออื่น ๆ

3.3 ผลิตชุดฝึกอบรมแบ่งเป็นหัวข้อย่อยเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาในด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือการคณะสงฆ์ หนังสือภายใน หนังสือภายนอก หนังสือประชาสัมพันธ์ หนังสือสั่งการ หนังสืออื่น ๆ และแบบฝึกปฏิบัติ

3.4 ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา

3.5 ปรับปรุงชุดฝึกอบรมให้มีคุณภาพให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำชุดฝึกอบรมไปทดลองใช้กับพระสงฆ์สามเณรที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง รุ่น 36 จำนวน 30 รูป

4. สร้างแบบทดสอบวัดความรู้หรือแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ คู่ขนานชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก เป็นแบบทดสอบระหว่างอบรม จำนวน 30 ข้อ และหลังการอบรม จำนวน 15 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน เป็นคำถามเพื่อวัดความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ โดยผู้วิจัยมีหลักการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารคู่มือที่เกี่ยวกับการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ เนื้อหา วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แนวทางการวัดและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการเขียนหนังสือราชการ หนังสือการคณะสงฆ์เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบทดสอบ

4.2 ทำการวิเคราะห์เนื้อหา และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนที่สร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบ 4 ตัวเลือก

4.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขและผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับพระสงฆ์สามเณรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รูป เพื่อนำผลคะแนนการทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty หรือ ค่า P) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination หรือ ค่า r) ของแบบทดสอบแต่ละข้อ ถ้าถูกต้องจะให้คะแนน 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบจะไม่ได้คะแนน (0 คะแนน) แล้วนำมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยเพื่อแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 50 เปอร์เซนต์ โดยแบบทดสอบที่ดีจะมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-1.00

4.4 ทำการคัดเลือกข้อสอบที่ดี ที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-1.00 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson KR-20) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98 แล้วผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่วางแผนไว้

5. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจชุดฝึกอบรมหนังสือการคณะสงฆ์ มีการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับพระสงฆ์การที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รูป ที่ไม่เป็นประชากรในการวิจัยเพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.90

เกณฑ์ในการวัดความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 70) คือ

ระดับ 5	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลค่าของข้อมูลค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยได้แปลค่าและให้ความหมายของการแปลค่าหรือแปลผลของข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

คะแนน	4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
คะแนน	3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับมาก
คะแนน	2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนน	1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนน	1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design โดยมีลักษณะการวิจัย ดังนี้

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

T ₁	หมายถึง	การทดสอบก่อนอบรม (Pre-test)
X	หมายถึง	การจัดกิจกรรมการอบรม
T ₂	หมายถึง	การทดสอบหลังอบรม (Post-test)

จากการวิจัยโดยใช้กลุ่มทดลองที่เป็นลักษณะการจัดอบรม ผู้วิจัยมีแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากพระสังฆาธิการที่เข้ารับการอบรมในระหว่างวันที่ 1-30 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
 2. แจกแบบสอบถามความต้องการให้กับผู้เข้าร่วมการอบรม จำนวน 51 ฉบับ และได้รับคืนจำนวน 51 ฉบับ
 3. แจกแบบทดสอบวัดความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมการอบรม ระหว่างและหลังการอบรมด้วยตนเอง จำนวน 51 ฉบับ และได้รับคืน จำนวน 51 ฉบับ
 4. แจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้กับผู้เข้าร่วมการอบรมด้วยตนเอง จำนวน 51 ฉบับ และได้รับคืน จำนวน 51 ฉบับ
 5. รวบรวมแบบสอบถามและแบบทดสอบวัดความรู้ทั้งหมดที่ได้มาและได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป
- อนึ่ง ในการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 มีขั้นตอน ดังนี้
1. นำแบบทดสอบระหว่างการอบรม จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน และแบบทดสอบหลังการอบรม จำนวน 15 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 15 คะแนน ไปทดลองกับพระสังฆาธิการ รุ่น 36 ซึ่งผ่านการอบรมแล้ว จำนวน 30 รูป
 2. นำแบบทดสอบระหว่างการอบรม จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน และแบบทดสอบหลังการอบรม จำนวน 15 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 15 คะแนน ไปใช้จริงกับพระสังฆาธิการ รุ่น 37 ที่ผ่านการอบรมไปแล้ว จำนวน 51 รูป
 3. คำนวณหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2 ตามเกณฑ์ 80/80

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ มีวิธีการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสังฆาธิการ จำนวน 51 รูป ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามในประเด็นหลักคือ ด้านเนื้อหา รูปแบบ องค์ประกอบ ความเหมาะสมของหนังสือชนิดต่าง ๆ
3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามได้วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัยในวัตถุประสงค์นี้เพื่อให้ได้ความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ

ขั้นตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ มีวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ร่างชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือการคณะสงฆ์ หนังสือภายใน หนังสือภายนอก หนังสือประชาสัมพันธ์ หนังสือสั่งการ หนังสืออื่น ๆ และแบบฝึกปฏิบัติ

2. ทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยที่ผู้วิจัยได้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง

3. ผลการวิจัยในวัตถุประสงค์นี้เพื่อให้ได้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ มีวิธีการดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพเบื้องต้น (Try out) ตามเกณฑ์ 80/80 ของชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ

1.1 ผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพเบื้องต้นกับพระสังฆาธิการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รูป รุ่นที่ 36 เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

1.2 ผลการวิจัยในขั้นตอนนี้เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพเบื้องต้นของชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ สำหรับพระสังฆาธิการ

2. การหาประสิทธิภาพ (Trial run)

2.1 กลุ่มทดลองใช้ชุดฝึกอบรมคือพระสังฆาธิการที่เข้ารับการอบรมที่สถาบันพระสังฆาธิการ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี รุ่นที่ 37 ซึ่งเข้ารับการอบรมในระหว่างวันที่ 1-30 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 51 รูป

2.2 ใช้วิจัยแบบ One group pre-test post-test design

2.3 คำนวณหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.4 ผลการวิจัยในวัตถุประสงค์นี้เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ สำหรับพระสังฆาธิการ

ขั้นตอนที่ 4 วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ มีวิธีการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสังฆาธิการ จำนวน 51 รูป ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามในประเด็นความพึงพอใจหลักคือ ด้านลักษณะทั่วไปของชุดฝึกอบรม ด้านความสมบูรณ์ของคู่มือ ด้านองค์ประกอบของคู่มือ ด้านความสมบูรณ์ของแบบฝึกปฏิบัติ และด้านองค์ประกอบของแบบฝึกปฏิบัติ
3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ผลการวิจัยในวัตถุประสงค์นี้เพื่อให้ได้ความพึงพอใจในการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ สำหรับพระสังฆาธิการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เสนอข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้มาหาความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (Dependent t-test) และหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมตามเกณฑ์ (E1/E2) ส่วนการหาค่าความยากง่ายของชุดฝึกอบรม เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือแบบทดสอบความยากง่ายของข้อสอบมีค่าไม่เกิน 1 แต่ค่าที่ยอมรับได้จะอยู่ระหว่าง 0.2 ถึง 0.8 ถ้าข้อสอบไม่มีค่าเกิน 0.80 แสดงว่า ข้อสอบนั้นมีความง่ายมากเกินไปต้องตัดออกหรือปรับปรุงใหม่ แต่ถ้าข้อสอบมีค่าต่ำกว่า 0.2 ถือว่าข้อสอบนั้นมีความยากเกินไปต้องตัดออกหรือปรับปรุงเช่นเดียวกัน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย โดยจะจำแนกอธิบายได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าอบรม ผู้เข้าอบรมเป็นพระสังฆาธิการ รุ่นที่ 38 จำนวน 51 รูป ส่วนใหญ่เป็นเจ้าอาวาส วุฒิการศึกษาทางสามัญอยู่ในระดับปริญญาตรี วุฒิกศศึกษาทางธรรม จบนักธรรมชั้นเอก ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางบาลี อายุพรรษามีค่าเฉลี่ย 12 ปี มีอายุเฉลี่ย 41 ปี และมีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นเจ้าอาวาส เฉลี่ย 1 ปี

2. ผลการวิจัยจากการดำเนินงาน

2.1 ผลด้านความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรม

ความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรม เพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือ การคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกอบรม เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เนื้อหาของชุดฝึกอบรมมีความถูกต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ รูปแบบของตัวอักษรของชุดฝึกอบรมมีความชัดเจน อ่านง่าย องค์ประกอบของคู่มือและแบบฝึกปฏิบัติเป็นไปตามหลักวิชาการ องค์ประกอบของแบบฝึกปฏิบัติ การจัดลำดับความสำคัญของชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับระดับผู้ใช้งาน ความเหมาะสมของหนังสือภายใน ความเหมาะสมของหนังสือภายนอก ความเหมาะสมของหนังสือประชาสัมพันธ์ ความเหมาะสมของหนังสือสั่งการ และความเหมาะสมของหนังสืออื่น ๆ ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการเกี่ยวกับชุดฝึกอบรม เพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมมีความถูกต้อง สามารถนำไปปฏิบัติได้	4.35	0.26	มาก
2. รูปแบบของตัวอักษรของชุดฝึกอบรมมีความชัดเจน อ่านง่าย	4.32	0.26	มาก
3. องค์ประกอบของคู่มือและแบบฝึกปฏิบัติเป็นไปตามหลักวิชาการ	4.29	0.27	มาก
4. การจัดลำดับความสำคัญของชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับระดับผู้ใช้งาน	4.29	0.35	มาก
5. ความเหมาะสมของหนังสือภายใน	4.23	0.35	มาก
6. ความเหมาะสมของหนังสือภายนอก	4.20	0.39	มาก
7. ความเหมาะสมของหนังสือประชาสัมพันธ์	4.15	0.28	มาก
8. ความเหมาะสมของหนังสือสั่งการ	4.13	0.25	มาก
9. ความเหมาะสมของหนังสืออื่นๆ	4.10	0.26	มาก
รวม	4.23	0.29	มาก

2.2 ผลด้านประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ของพระสงฆ์ที่เข้ารับการอบรม

ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ของพระสงฆ์ที่เข้ารับการอบรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.56/88.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 หมายความว่า ชุดฝึกอบรมนี้สามารถใช้ฝึกทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ ด้านกระบวนการได้ผลร้อยละ 85.56 และได้ผลด้านผลลัพธ์ร้อยละ 88.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ แสดงดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเรื่องการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ของพระสงฆ์ที่เข้ารับการอบรมตามเกณฑ์ 80/80

จำนวน (คน)	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)	E1/E2	เกณฑ์ที่กำหนด
51	85.56	88.30	85.56/88.30	80/80

2.3 ผลด้านประสิทธิภาพโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังอบรมด้วยชุดฝึกอบรมเรื่องการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ของพระสงฆ์ที่เข้ารับการอบรม

คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบในการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ของผู้เข้าอบรมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า พระสังฆาธิการที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ มีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะในการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลด้านประสิทธิภาพโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังอบรมด้วยชุดฝึกอบรมเรื่อง การเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ของพระสงฆ์ที่เข้ารับการอบรม

ผลสัมฤทธิ์ทางการอบรม	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-test	sig
ก่อนอบรม	51	8.51	.92	-89.005	.000
หลังอบรม	51	13.47	.90		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.4 ผลด้านความพึงพอใจในการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ หลังจากที่ผ่านมาการอบรมแล้ว

พระสังฆาธิการที่เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ หลังจากที่ผ่านมาการอบรมแล้วในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า พระสงฆ์ฆาติการมีความพึงพอใจในความสมบูรณ์ของคู่มือ ลักษณะทั่วไปของชุดฝึกอบรม องค์ประกอบของคู่มือ องค์ประกอบของแบบฝึกปฏิบัติ และความสมบูรณ์ของแบบฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับมากตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้ชุดฝึกอบรม เพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสงฆ์ฆาติการ

ความพึงพอใจในภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ลักษณะทั่วไปของชุดฝึกอบรม	4.18	0.27	มาก
ความสมบูรณ์ของคู่มือ	4.31	0.39	มาก
องค์ประกอบของคู่มือ	4.15	0.28	มาก
ความสมบูรณ์ของแบบฝึกปฏิบัติ	4.08	0.25	มาก
องค์ประกอบของแบบฝึกปฏิบัติ	4.10	0.26	มาก
รวม	4.16	0.29	มาก

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสงฆ์ฆาติการ สรุปได้ดังนี้

ผู้เข้าอบรมเป็นพระสงฆ์ฆาติการที่ได้เข้าอบรมหลักสูตรพระสงฆ์ฆาติการ รุ่นที่ 38 ณ สถาบันพระสงฆ์ฆาติการ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำนวน 51 รูป ส่วนใหญ่เป็นเจ้าอาวาส วุฒิการศึกษาทางสามัญอยู่ในระดับปริญญาตรี วุฒิการศึกษาทางธรรมจบนักธรรมชั้นเอก ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางบาลี อายุพรรษาเฉลี่ย 12 ปี อายุของพระสงฆ์ฆาติการ เฉลี่ย 41 ปี และมีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นเจ้าอาวาส เฉลี่ย 1 ปี

พระสงฆ์ฆาติการมีความต้องการในความสมบูรณ์ของชุดฝึกอบรม องค์ประกอบของชุดฝึกอบรม และแบบฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.56/88.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 พระสงฆ์ฆาติการที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนความพึงพอใจของพระสงฆ์ฆาติการที่มีต่อความสมบูรณ์ของชุดฝึกอบรม องค์ประกอบของชุดฝึกอบรมและแบบฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ชุดฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.56/88.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 เพราะชุดฝึกอบรมมีทั้งคู่มือและแบบฝึกปฏิบัติที่ทำให้พระสังฆาธิการได้รับความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการใช้ในระดับหนึ่ง และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับและความสามารถของพระแต่ละรูปที่ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสมา และได้คุ้นเคยกับการเขียนหนังสือราชการมาบ้างแล้วกล่าวได้ว่าพระสังฆาธิการมีความรู้เพิ่มขึ้นจากการได้ใช้ชุดฝึกอบรม และเมื่อได้ทดสอบประสิทธิภาพด้วยการนำชุดการสอนไปทดสอบด้วยกระบวนการสองขั้นตอนคือ การทดสอบประสิทธิภาพการใช้เบื้องต้น (Try out) และทดสอบประสิทธิภาพสอนจริง (Trial run) เพื่อหาคุณภาพของสื่อตามขั้นตอนที่กำหนดใน 3 ประเด็น คือ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น การช่วยให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียน และทำแบบประเมินสุดท้ายได้ดี และการทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2535) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะผลิตออกมาเผยแพร่เป็นจำนวนมาก และมีเนื้อหาหลักในด้านของการทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น เป็นการนำสื่อหรือชุดการสอนที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ (Prototype) แล้วไปทดสอบประสิทธิภาพใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และปรับปรุงจนถึงเกณฑ์ รวมถึงการทดสอบประสิทธิภาพสอนจริง หมายถึง การนำสื่อหรือชุดการสอนที่ได้ทดสอบประสิทธิภาพใช้และปรับปรุงจนได้คุณภาพถึงเกณฑ์แล้วของแต่ละหน่วยทุกหน่วยในแต่ละวิชาไปสอนจริงในชั้นเรียนหรือในสถานการณ์การเรียน ที่แท้จริงในช่วงเวลาหนึ่ง อาทิ 1 ภาคการศึกษาเป็นอย่างน้อยเพื่อตรวจสอบคุณภาพเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปเผยแพร่และผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

ชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้คือ พระสังฆาธิการที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (เมธี ปิยะคุณ และสุรัชย์ เสือธนาผล. 2551) และมีการใช้ชุดฝึกอบรมแล้วทำให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น รวมทั้งผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ชุดิมา สัจจามันท์ และคณะ. 2552, หน้า 98)

ส่วนด้านความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมนั้น พระสังฆาธิการมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากชุดฝึกอบรมที่มีคู่มือการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์และแบบฝึกปฏิบัติการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนา มาโดยผู้เชี่ยวชาญและทุกคนได้มีโอกาสฟังบรรยายจากวิทยากรและฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จึงทำให้ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุดฝึกอบรมพัฒนาทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาสามารถนำไปฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง แต่ควรอ่านคู่มือการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์ประกอบกับการใช้แบบฝึกปฏิบัติเสมอ

2. หากมีการนำชุดฝึกอบรมพัฒนาทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาไปใช้ในการอบรม ควรใช้เวลาในการอบรมไม่น้อยกว่า 1 วัน หรือไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2535). เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชุดิมา สัจจามันท์ บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และอลิสรา วานิชดี. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2549). เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเทอร์เน็ตโปรดักส์.
- ประคอง วรรณสุต. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูสันติธรรมาภิวัต (นาควิไล). (2544). บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสิริสุตโสภณ จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ สะอาด บรรเจิดฤทธิ์ และบุญเรือง ศรีเหรียญ. (2559). บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารจัดการความขัดแย้งของชุมชนในพื้นที่จังหวัดพิจิตร. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 11(2 พฤษภาคม-สิงหาคม): 13-26.
- ไพชยนต์ พิมพ์พิทเลิศ. (2549). การสร้างและประเมินความพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนต่อการใช้ชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เมธี ปิยะคุณ และสุรัชย์ เลิศธนาพล. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบ e-Training เรื่องทักษะการสอนงานสำหรับหัวหน้างาน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- สมคิด ดวงจักร์. (2559). **การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเขียนหนังสือการคณะสงฆ์สำหรับพระสังฆาธิการ**. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2554). **การเลขาณูการ: เอกสารประกอบการบรรยายถวายความรู้แด่พระสังฆาธิการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- อุดมศักดิ์ ชูโตชนะ. (ม.ป.ป.). **บทบาทเจ้าอาวาสในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมาย**. ค้นเมื่อมกราคม 12, 2559 จาก <http://sta.onab.go.th>.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. New York: Wiley & Son.